

Czyste powietrze

CO MUSISZ WIEDZIEĆ O UCHWALE ANTYSMOGOWEJ?

Czym jest uchwała antysmogowa i kogo dotyczy?

Uchwała antysmogowa jest regulacją prawną, która ma zapewnić czyste powietrze mieszkańcom Mazowsza. Ograniczenia i zakazy wymienione w uchwale dotyczą wszystkich użytkowników urządzeń o mocy do 1 MW,

w których następuje spalanie paliw stałych, czyli właścicieli w szczególności:

- pieców,
- kominków,
- kotłów, w tym kotłów wchodzących w skład zestawów zawierających kotły na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne.

Uchwała antysmogowa wprowadzona na terenie województwa mazowieckiego stanowi akt prawa miejscowego

i obowiązuje wszystkich mieszkańców województwa, samorządy oraz podmioty działające na jego terenie.

Po co nam uchwała antysmogowa?

Zanieczyszczenie powietrza, głównie drobnymi pyłami, wpływa na przedwczesne zgony, zwiększa możliwość zachorowania na wiele groźnych chorób, tj. nowotwory, a także może prowadzić do bezpłodności czy obumarcia płodu. Leczenie chorób wywołanych przez smog pociąga za sobą wysokie koszty leczenia, ale także nieobecności chorych w pracy.

Głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza powodującymi powstawanie smogu są stare instalacje, w których spalane jest najgorsze jakościowo paliwo, tj.:

- muły i flotokoncentraty węglowe oraz mieszanki produkowane z ich wykorzystaniem,
- węgiel brunatny oraz paliwa stałe produkowane z wykorzystaniem tego węgla,
- węgiel kamienny w postaci sypkiej o uziarnieniu 0-3 mm,
- paliwa zawierające biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20% (np. mokre drewno).

Spalanie wyżej wymienionych paliw powoduje wysoką emisję do powietrza substancji mających negatywny wpływ na zdrowie ludzi, a także na stan środowiska naturalnego. Dlatego konieczne jest wprowadzenie uchwały antysmogowej. Wymiana przestarzałych kotłów i stosowanie paliw dobrej jakości wpłynie na znaczną poprawę czystości powietrza, a także zdrowia mieszkańców.

Uchwała antysmogowa obowiązuje od 11 listopada 2017 r.

Co dalej?

- od 11 listopada 2017 r. można montować tylko kotły spełniające normy emisyjne zgodne

z wymogami ekoprojektu (wynikającymi z treści rozporządzenia Komisji UE)

- od 1 lipca 2018 r. nie wolno spalać w kotłach, piecach i kominkach:
 - a) mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
 - b) węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z ich wykorzystaniem,
 - c) węgla kamiennego w postaci sypkiej o uziarnieniu 0-3 mm,
 - d) paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20% (np. mokrego drewna),
- od 1 stycznia 2023 r. nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno nie spełniających wymogów dla klas 3,4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012,
- od 1 stycznia 2028 r. nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012,
- użytkownicy kotłów klasy 5 wg normy PN-EN 303-5:2012 będą mogli z nich korzystać do końca ich żywotności,
- posiadacze kominków będą musieli wymienić je do końca 2022 roku na takie, które spełniają wymogi ekoprojektu, lub wyposażyć je w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie.

W jaki sposób sprawdzić klasę kotłów?

Klasa 3, 4 i 5 kotła wg normy PN-EN 303-5:2012 oznacza, że kotły podzielone są ze względu na wielkość/ilość zanieczyszczeń emitowanych/wprowadzanych do powietrza/do środowiska.

I tak, np. dla kotłów/pieców klasy 5 dopuszczalne ilości tych zanieczyszczeń są najniższe wg w/w normy, co oznacza, że są one najmniej szkodliwe dla środowiska, a w związku z tym również dla zdrowia. Kotły klasy 3 i 4 mają te normy dużo gorsze.

Podczas zakupu kotła należy upewnić się u sprzedawcy bądź producenta czy posiada on certyfikat i jest zgodny z wymaganiami ekoprojektu. Należy ponadto pamiętać, że rozporządzenie Ministra Rozwoju

i Finansów z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe, zakazuje wprowadzania do sprzedaży i użytkowania kotłów z rusztem awaryjnym.

Czym są wymagania ekoprojektu?

Wymagania ekoprojektu zostały jednolicie określone dla całej Unii Europejskiej. Zawierają one minimalne normy emisji zanieczyszczeń do powietrza dla kotłów oraz ogrzewaczy pomieszczeń (m.in. kominków). Założeniem ekoprojektu jest zmniejszenie zużycia paliwa i redukcja zanieczyszczeń emitowanych przez ww. urządzenia.

Skąd można uzyskać dofinansowanie?

Poszukując dofinansowania do wymiany źródeł ciepła należy udać się w pierwszej kolejności przede wszystkim do urzędu gminy. Można zwrócić się również do doradcy energetycznego działającego przy Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dofinansowanie wymiany źródeł ciepła może odbyć się również ze środków:

- 1) Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- 2) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020,
- 3) Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 4) Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 5) Funduszu Termomodernizacyjnego,
- 6) Kredytów i pożyczek bankowych.

Możliwe sankcje

Należy pamiętać, że przestrzeganie przepisów wprowadzonych niniejszą uchwałą będzie kontrolowane za równo w kwestii posiadanych urządzeń grzewczych jak i stosowanych rodzajów paliw. Użytkownicy instalacji naruszający przepisy uchwały mogą być ukarani grzywną do 5000 zł lub mandatem do 500 zł. Należy pamiętać, że zgodnie z art. 225 kodeksu karnego, udaremnianie lub utrudnianie przeprowadzenia kontroli jest przestępstwem zagrożonym karą aresztu.

Najczęściej zadawane pytania

Gdzie mogę zapoznać się z tekstem uchwały antysmogowej?

Z treścią uchwały można zapoznać się na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie pod adresem:

<https://www.mazovia.pl/samorzad/sejmik/uchwaly-sejmiku/uchwala,3417,16217.html> lub na stronie internetowej Dziennika Urzędowego Województwa Mazowieckiego pod adresem: <http://edziennik.mazowieckie.pl/#/legalact/2017/9600/>.

Gdzie mogę zapoznać się ze szczegółami ekoprojektu?

Aby dowiedzieć się szczegółów dotyczących wymogów ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe oraz miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwa stałe należy zapoznać się z treścią ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe oraz ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w

odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe. Oba dokumenty można pobrać ze strony internetowej Ministerstwa Energii pod adresem: <http://www.me.gov.pl/Energetyka/Efektywnosc+energetyczna/Ekoprojekt>.

Dlaczego okres likwidacji nieekologicznych pieców będzie trwał aż 10 lat?

Nadrzędnym celem uchwały jest dążenie do poprawy jakości powietrza, przy zachowaniu najniższych kosztów

i w jak najszybszym terminie, zgodnie z zasadą proporcjonalności. Należy podkreślić, że zapisy uchwały

w proponowanym kształcie pozwolą na znaczną poprawę jakości powietrza – jednak nie z natychmiastowym skutkiem, dlatego, że konieczne jest aby mieszkańcy i przedsiębiorcy działający na terenie województwa mieli czas na wymianę kotłów.

Jak sprawdzić czy kocioł spełnia normy emisyjne zgodne z rozporządzeniem UE?

Informacja o klasie kotła znajduje się na jego tabliczce znamionowej oraz w instrukcji obsługi. Jeśli nie ma jej w żadnym z tych miejsc – kocioł nie spełnia kryteriów żadnej z klas.

Podczas zakupu kotła należy upewnić się u sprzedawcy bądź producenta czy posiada on certyfikat i jest zgodny z wymaganiami ekoprojektu (**Ważne! 5 klasa ≠ ekoprojekt, jednakże posiadacze kotłów 5 klasy, którzy dokonali ich uruchomienia przed dniem wejścia w życie uchwały antysmogowej, mogą korzystać z nich do końca ich żywotności**). Należy ponadto pamiętać, że rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z

1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe, zakazuje wprowadzania do sprzedaży

i użytkowania kotłów z rusztem awaryjnym.

Jaka jest różnica pomiędzy kotłami spełniającymi wymogi ekoprojektu, a kotłami 5 klasy wg normy PN-EN 303-5:2012?

Maksymalna emisja pyłu z kotła przy jego pracy pełną mocą **w obu przypadkach** nie może być wyższa niż 40 mg/m³.

Kotły spełniające wymagania ekoprojektu dodatkowo poza dopuszczalnymi normami dla pyłu i tlenu węgla mają określone również restrykcyjne normy dla dwutlenku azotu. Dodatkowo normy wskazane w dyrektywie muszą być dotrzymywane zarówno w wariancie pełnej jak i przy pracy na część mocy. Jest to istotne, ponieważ kotły rzadko pracują na pełnej mocy, natomiast niższe obciążenie powoduje pogorszenie warunków spalania i jednocześnie zwiększa emisję pyłu.

Wymagania ekoprojektu zostały jednolicie określone dla całej Unii Europejskiej i od 2020 roku obejmą wszystkie kotły dopuszczone do sprzedaży na terenie UE, natomiast norma PN EN 303-5:2012, określająca wymagania dla kotłów klas 3,4 i 5 jest normą dobrowolną, stosowaną tylko przez niektórych producentów kotłów.

Jeżeli posiadam stary piec i nie stać mnie dziś na wymianę, ale zależy mi na środowisku, czym powinienem palić?

Odpowiadając na to pytanie warto podkreślić przede wszystkim czym nie należy palić w piecach,

uwzględniając bezwzględny zakaz spalania odpadów. Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza są instalacje stosujące najgorsze jakościowo paliwa, tj:

- muły i flotokoncentraty węglowe oraz mieszanki produkowane z ich wykorzystaniem;
- węgiel brunatny oraz paliwa stałe produkowane z wykorzystaniem tego węgla;
- węgiel kamienny w postaci sypkiej o uziarnieniu 0-3 mm;
- paliwa zawierające biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20% (np. mokre drewno).

Mazowiecka uchwała antysmogowa wprowadza zakaz stosowania ww. paliw od **1 lipca 2018 r.**

Nie czekając na wejście w życie zakazu dotyczącego rodzajów paliw, chcąc zadbać o zdrowie i środowisko już teraz, użytkownicy pieców nieekologicznych powinni palić w piecach paliwem dobrej jakości, tj. węglem kamiennym, ekogroszkiem, pelletem, brykietem oraz biomasą drzewną lub drewnem sezonowanym, czyli takim, które było przechowywane w odpowiedni sposób - z zapewnionym dostępem do powietrza wiosną i latem, oraz zabezpieczone przed wilgocią, opadami deszczu czy śniegu - jesienią i zimą. Dobrze jest **palić przede wszystkim drewnem drzew liściastych (np. buk, brzoza, dąb, grab), zawierającym mniejsze ilości substancji żywicznych, a **rozpalać drewnem drzew iglastych (głównie świerk, ponieważ pozostałe gatunki zawierają dużo żywicy, przez co zanieczyszczają wnętrze pieca i tworzą dużo dymu).****

Oprócz stosowania paliw wysokiej jakości, użytkownicy kotłów, pieców i kominków powinni przestrzegać poniższych zasad:

- kupować tylko certyfikowane paliwa z wiarygodnych źródeł;
- stosować paliwa odpowiednie do rodzaju urządzeń grzewczych;
- dbać o stan instalacji spalania;
- przeprowadzać regularne czyszczenie urządzeń grzewczych;
- przeprowadzać regularne czyszczenie przewodów kominowych;
- zapewnić odpowiednią wentylację kotłowni.

Nieefektywne spalanie powoduje ubytek znacznej ilości ciepła wraz z trującymi gazami i pyłami przez komin. Nie wiesz jak palić czystiej węglem i drewnem? Z instrukcją jak prawidłowo palić w piecu można zapoznać się na stronach internetowych pod adresem:

<http://czysteogrzewanie.pl/jak-palic-w-piecu/> oraz

https://www.mos.gov.pl/fileadmin/user_upload/mos/Aktualnosci/2017/pazdziernik_2017/Poradnik_Czyste_cieplo_w_moim_domu_z_paliw_stalych.pdf

Gdzie szukać dofinansowania do wymiany źródeł ciepła?

Wymieniając piec na nowy, warto zwrócić uwagę przede wszystkim na ekologiczne źródła ogrzewania, tj. ogrzewanie gazowe, ogrzewanie elektryczne, systemy ciepłownicze i odnawialne

źródła energii, przy czym należy pamiętać, że uchwała nie wyklucza możliwości użytkowania kotłów na paliwa stałe, a wprowadza jedynie ograniczenia w odniesieniu do ich klasy. Poszukując zatem dofinansowania do wymiany źródeł ciepła należy udać się w pierwszej kolejności do urzędu gminy, ponieważ to samorządy lokalne są głównymi redystrybutorami środków przyznawanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy samorząd województwa. Można zwrócić się również o informację do doradcy energetycznego działającego przy Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska

i Gospodarki Wodnej. Zasady dofinansowania programów zmieniają się okresowo. Aktualnie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, opracowany został harmonogram naboru wniosków konkursowych na rok 2018 o dofinansowanie wymiany urządzeń grzewczych

w ramach działania 4.3. *Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza*. Również Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest w trakcie przygotowywania harmonogramu naboru wniosków

o dofinansowanie przedsięwzięć modernizacji źródeł ciepła małej mocy na 2018 r. Dlatego poszukując informacji na temat dofinansowania, warto śledzić informacje zamieszczane również na stronach internetowych instytucji krajowych oraz wojewódzkich, związanych z ochroną środowiska, tj:

- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Funduszu Termomodernizacji i Remontów;
- Banku Ochrony Środowiska.

Dokumenty do pobrania:

- [Uchwała antysmogowa](#),
- [Uzasadnienie uchwały antysmogowej](#),
- [mapa stężenia benzoalfapiernu - 2015 rok](#),
- [mapa stężenia benzoalfapiernu - 2018 rok przy spełnieniu założeń uchwały antysmogowej](#).

<w:LsdException Locke